

The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences

Volume 9
Issue 1 1984

Article 6

1-1-1984

ถามมา - ตอขง

n/a

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps>

Part of the [Pharmacology Commons](#)

Recommended Citation

n/a (1984) "ถามมา - ตอขง," *The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences*: Vol. 9: Iss. 1, Article 6.

DOI: <https://doi.org/10.56808/3027-7922.1537>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps/vol9/iss1/6>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เภสัชสนเทศ

DRUG INFORMATION

ถามมา-ตอบไป

Keywords : Suppression of lactation

ถาม ในหญิงแม่ลูกอ่อน ต้องการให้ระงับการไหลของน้ำนม จะต้องให้ยาใดในขนาดอย่างไร

ตอบ การให้ยาระงับน้ำนมไหล (suppression of lactation) อาจจะใช้รักษาด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้

1. Diethylstilbestrol การให้ยานี้มี 2 วิธี

1.1 การให้วิธีที่หนึ่ง

รับประทานขนาด 5-10 มก. วันละ 2-3 ครั้ง เป็นเวลา 5-7 วัน

1.2 การให้วิธีที่สอง

รับประทานขนาด 10 มก. วันละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 3 วัน

ต่อมารับประทานขนาด 5 มก. วันละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 3 วัน

หลังจากนั้นรับประทานขนาด 5 มก. วันละครั้ง เป็นเวลาอีก 3 วัน

2. Ablacton® -Schering (Germany) ฉีดเข้ากล้ามเนื้อหนึ่งหลอด ครั้งเดียว ในหนึ่งหลอดของยานประกอบด้วย

Testosterone enanthate	180 mg.
Estradiol benzoate	5 mg.
Estradiol valerate	3 mg.
Norethisterone acetate	20 mg.

3. Bromocriptine (Parlodel® –Sandoz)

รับประทานขนาด 2.5 มก. พร้อมมื้ออาหารเช้าและเย็น
ติดต่อกันเป็นเวลานาน 7 วัน

เอกสารอ้างอิง : ทะทัย และอรุษา เทพพิสัย (2526) : Hormonal Therapy in Obstetrics-
Gynecology, 12

Keywords : พิษ, ฤทธิ์ข้างเคียง, การให้ยาค้านฮีสตามีนเป็นช่วงเวลานาน

ถาม : เป็นผื่นแดง และคันมาก เป็นมากที่ขาและแขน เป็นมานานกว่า 10 ปี เป็นๆ หายๆ
แต่ละครั้งนาน 1-2 เดือน ได้ใช้ยาแก้แพ้อยู่ประจำ ถ้ายิ่งอากาศร้อน ก็ยิ่งเป็นมาก
อากาศหนาวก็คัน ยาที่เคยใช้มี ointment-antihistamine ร่วมกับ steroids, ไบเหนือก
ปลาหมอค, แท้โคว, chlorpheniramine maleate, Tavegyl, Andantol, Atarax.

ต้องการทราบฤทธิ์ข้างเคียง ผลไม่พึงประสงค์ และพิษเมื่อใช้เป็นเวลานานของยา
ต่อไปนี้

1. Chlorpheniramine maleate
2. Tavegyl
3. Andantol
4. Atarax

ตอบ ผื่นหนังที่เกิดอาการคันก่อนใช้ยาใด ๆ และเมื่อทดสอบเกี่ยวกับโรคภูมิแพ้ก็ยังไม่ปรากฏว่า
แพ้สารใดสารหนึ่งโดยเฉพาะ โดยที่ขณะเมื่อทดสอบนั้นไม่ได้ใช้ยาแก้แพ้ตัวหนึ่งตัวใด
อยู่อาจเกิดอาการคันได้จากสาเหตุที่ผิวหนังขาดความชุ่มชื้นและไขมัน อาจลองใช้พวก
โลชั่นหรือครีมทาผิวให้เพิ่มความชุ่มชื้นแก่ผิวหนัง พยายามใช้สบู่ให้น้อยลงเมื่อเวลา
อาบน้ำ

ส่วนอาการคันในระยะเวลาที่ใช้ยาแล้ว และคันมากขึ้นเมื่ออยู่นอกบ้านอาจเกิดได้เพราะแพ้
ตัวยาค้านฮีสตามีนนั่นเอง และอาจเกิดได้เมื่อใช้ยานั้นแล้วเกิดแพ้เป็นอาการไวต่อแสง
(photosensitivity) เป็นผื่นคันได้เช่นในกรณีของ chlorpheniramine เป็นต้น

1. Chlorpheniramine maleate (Piriton-Glaxo)

โดยทั่วไปแล้วยานี้มีพิษน้อยมากแม้เมื่อใช้เป็นเวลานาน ๆ (ยานี้ใช้กันมานานประมาณ 30 ปีแล้ว) ยังไม่ปรากฏพิษรุนแรงใด ๆ อย่างชัดเจนมากเมื่อใช้เป็นเวลานาน ๆ นอกจากฤทธิ์ข้างเคียงของตัวยาเอง

มีหนึ่งรายงานเกี่ยวกับการใช้ยานี้เป็นเวลานานในชายอายุ 57 ปี พบว่าเกิดอาการกล้ามเนื้อชักช้ายของใบหน้าเคลื่อนไหวได้ลำบากและปวดแต่เมื่อหยุดยานี้แล้วอาการกลับดีขึ้นอย่างรวดเร็วภายในเวลา 6 สัปดาห์ เป็นอาการ Extrapyrarnidal symptom (W.A. Davis (Letter) New Engl. J. Med. 1976, 294. 113. from Martindale The Extra Pharmacopoeia (1982) 28 th ed. p. 1299-1300)

ยานี้มีขอบเขตของความปลอดภัยค่อนข้างกว้างฤทธิ์ข้างเคียงซึ่งอาจเกิดขึ้นกับบางคน และพิษที่อาจเกิดขึ้นเมื่อใช้เป็นเวลานาน มีดังนี้

1. ฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง-เกิดได้บ่อย
อาจกดประสาท ทำให้ง่วงซึม วิงเวียน อ่อนเพลีย หูอื้อ ตาพร่า หรือในทางตรงข้ามอาจทำให้ออนไม่หลับ กังวล สั่น
2. ฤทธิ์ต่อระบบย่อยอาหาร-เกิดได้บ่อย
เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องอืด ถ่ายท้อง หรือ อาจกลับท้องผูก
3. ฤทธิ์ต่อระบบประสาทอัตโนมัติ
ปากแห้ง คอแห้ง ตาพร่า ใจสั่น ถ่ายปัสสาวะลำบาก ความดันโลหิตลดลง ปวดศีรษะ แน่นหน้าอก มือเปลี่ยน
4. อาการแพ้ตัวยาคลอร์เฟนิรามีนเอง อาจเกิดผื่นคันตามผิวหนัง
อาการนี้อาจถูกกระตุ้นได้ด้วยแสงแดด เรียกว่าเกิด photosensitivity อาจมีอาการ leukopenia และ agranulocytosis อาการดังกล่าวข้างต้นเป็นอาการข้างเคียงที่พบในยาต้านฮีสตามีนประเภทต้านการออกฤทธิ์ที่ตัวรับสัมผัสเอสหนึ่ง (H₁-receptor) ทั่วไปในขนาดที่ใช้รักษา มักไม่เกิดอันตราย และอาการจะหายเมื่อใช้ต่อไป แต่ถ้ายังมีอาการข้างเคียงมากอยู่ ก็ควรหยุดยาเสีย

(Goodman and Gilman's : The Pharmacological Basis of Therapeutics 6th ed (1980) p. 625-626)

2. Clemastine fumarate (Tavegil Sandoz)

เป็นยาในกลุ่ม ethanolamines

โดยทั่วไปจะไม่ทำให้เกิดอาการง่วงมากนัก ฤทธิ์ข้างเคียงและฤทธิ์ไม่พึงประสงค์ก็เช่นเดียวกับยาต้านฮีสตามีนทั่วไป

- ในขนาดใช้รักษาอาการบวมการมองเห็นสีของตาได้ (color vision) (J. Laroche and C. Laroche, *Annls Pharm fr.* 1972, 30, 433—from Martindale. *The Extra Pharmacopoeia* (1982) 28th ed, 1307)
- การทดลองกับคน 80 คน ยานี้ไม่เพิ่มฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ (0.54 กรัม แอลกอฮอล์/น.น. ตัว 1 ก.ก.) (Franks. H.M. et al *Med J. Aust* (1979), 1, 185-186)

3. Isothipendyl HCl (Andantol-Homburg-Belg)

มีฤทธิ์ไม่พึงประสงค์เช่นเดียวกับยาต้านฮีสตามีนที่ตัวรับสัมผัสเอชหนึ่ง โดยทั่วไปดังกล่าวแล้วเนื่องจากเป็น phenothiazine derivative จะต้องเพิ่มความระมัดระวังเมื่อใช้กับผู้ป่วยที่มี cardiovascular or ulcer disease หรือผู้ป่วยโรคตับ

Phenothiazine จะก่กริเฟลกซ์การไอ ดังนั้นต้องระวังมากเมื่อใช้กับผู้ป่วยเกี่ยวกับการหายใจ ทั้งเฉียบพลันและเรื้อรัง โดยเฉพาะถ้าเป็นเด็ก

ถ้าเกิดอาการความดันโลหิตลดต่ำลงให้ใช้ dopamine หรือ phenylephrine ไม่ควรใช้ epinephrine เพราะอาจทำให้ความดันโลหิตกลับยิ่งลดต่ำลงในคนชราจะมีโอกาสเกิดอาการต่าง ๆ ดังกล่าวได้มากขึ้น

(Martindale : *The Extra Pharmacopoeia* (1982) 28th ed. p. 1314, *Drug Facts and Comparisons* (1982) 626-643)

4. Hydroxyzine HCl (Atarax-Wellcome)

ผลไม่พึงประสงค์เหมือนยาต้านฮีสตามีนทั่วไป-ปากแห้ง ง่วงและอื่น ๆ ถ้าฉีดเข้ากล้ามเนื้อจะปวดบริเวณที่ฉีด

ฉีดเข้าเส้นเลือดดำ ทำให้เนื้อเยื่อตายและเม็ดเลือดแดงแตก มีผลต่อการเต้นของหัวใจ ทำให้เปลี่ยนแปลงไป

ผลต่อทารกในครรภ์ ทำให้การเจริญผิดปกติ

(Martindale : The Extra Pharmacopoeia (1982) 28th ed 1313-1314, Drug Facts and Comparisons 1983, 907)

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ยาที่ให้ผลไม่พึงประสงค์น้อยที่สุด ในปัจจุบันนี้คือ chlorpheniramine จากนั้นก็คือ Clemastine (Tavegil) ส่วน Isohipendyl (Andantol) และ Hydroxyzine HCl (Atarax) ยังมีฤทธิ์ข้างเคียงอื่น ๆ อีกอยู่มากพอสมควร

ผู้ตอบ รศ.ดร. วิไลลักษณ์ อิมอุดม

ผศ.ดร. สุกัญญา นิมมานนิตย์

Keywords : Antiseptics, Disinfectants, วิธียใช้ พืช ดุทธข้างเคียง วิธีกักใบ

ถาม อยากทราบผลการฆ่าเชื้อต่าง ๆ ความเข้มข้นที่ใช้ พืช ฤทธิ์ข้างเคียง เปรียบเทียบกันระหว่าง antiseptics และ disinfectants ต่อไปนี้

1. Benzalkonium chloride
2. Chlorhexidine gluconate (Hibitane®)
3. Cetrimide
4. Savlon Hospital Concentration® (Chlorhexidine + cetrimide)
5. Chloroxylenol (Dettol®)
6. Hexachlorophane (G 11®)
7. Povidone Iodine

ข้อแนะนำในการเตรียมสารละลาย antiseptics และ disinfectants BP 1973

เนื่องจากมีเชื้อที่ทนต่อสารละลายเหล่านี้ปะปนมา จึงแนะนำให้เตรียมสารละลายไว้ดังนี้

1. ควรใช้น้ำที่กลั่นใหม่หรือต้มเดือดใหม่ในการผสมให้เจือจาง
2. ใช้เครื่องมือและภาชนะที่สะอาดหรือปราศจากเชื้อ และในการผสมให้ใช้เทคนิคการเตรียมสำหรับสารละลายสะอาดหรือปราศจากเชื้อ

3. ไม่ใช่จุกหรือภาชนะที่ทำด้วยคอร์ค (cork)
4. ไม่ใช่สารละลายที่เปิดใช้แล้วนานเกิน 1 สัปดาห์
5. สารละลายที่จะใช้กับผิวหนังที่เป็นแผล หรือตา หรือช่องต่าง ๆ ของร่างกาย (body cavities) ควรทำให้ปราศจากเชื้อ

ดูข้อเปรียบเทียบระหว่างสารต่าง ๆ ในตารางที่ให้

ผู้ตอบ เรืองชัย พิทักษ์อัสกุล

ดาวฤกษ์ เล่ห์มงคล

สุกัญญา นิมมานนิตย์

Disinfectant (sterilization)	Effective against	NOT effective against	Concentration and Use
1. Benzalkonium chloride (autoclave 115°C 30 min) เป็น quaternary ammonium compound	gm positive (more sensitive) Some gm negative many fungi & viruses	Pseudomonas cepacia Mycobacterium tuberculosis	0.005% Irrigation for bladder & urethra 0.1-0.2% pre-operative for unbroken skin 0.1% wounds และใช้ล้างสายพลาสติกและ catheters จากนั้นแช่ในนาน 24 ชม. 0.01% or 0.02% v/v preservative for some eye drops
2. Cetrimide (tetradonium bromide)	gm positive gm negative (but at higher concentration)	- Mycobacterium tuberculosis - Pseudomonas aeruginosa - bacterial spore - acid fast bact. - viruses, fungi	- 0.5% in 70% alc. - preoperative and for skin disease - 0.5-1.0% solution-for polyethylene tubing and catheters-แช่ไว้ไม่เกิน 1 ชม. 1-3% ใช้เป็นแชมพู (อย่าให้เข้าตา)
3. Chlorhexidine gluconate (Hibitane®) (autoclave 115°C 30 min)	gm positive gm negative	- acid fast bact. - bacterial spores - fungi, viruses - some Pseudomonas, Proteus	0.5% in 70% alc. - preoperative for skin 0.05% aq.sol. wound disinfectant 0.05% in glycerol-urethral disinfection & Catheter lubrication 0.02% aq. sol.-bladder irrigation 1% cream - Obstetrics 0.004% for Neisseria gonorrhoea type 1 effective 100% 4 effective 80-89% genital disinfectant for prevention of gonorrhoea
4. Savlon (ICI Pharmaceutical, UK) เป็น 1.5% w/v Chlorhexidine gluconate + 15% w/v Cetrimide			1:100 ในน้ำ ทำความสะอาดฆ่าเชื้อ 1:30 บาดแผลสด และแผลไฟไหม้ ทำความสะอาดทางสูติรีเวช และทางเดินปัสสาวะ ล้าง ทำความสะอาดเครื่องมือแพทย์ (แช่นาน 30 นาที) 1:30 ใน 70% แอลกอฮอล์ ฆ่าเชื้อทำความสะอาดผิวก่อนผ่าตัด แช่เครื่องมือ (นาน 2 นาที)

Adverse Effect & Toxicity	Treatment of Toxicity & overdose	หมายเหตุ + References
<p>กิน-คลื่นไส้ อาเจียน ระบายเคือง อาหารมาก กล้ามเนื้อคลายตัว Respiratory muscle-paralysis hypotension, convulsion IV or Intrauterine-Hemolysis Ototoxic Conjunctivitis</p>	<p>ห้าม ทำให้อาเจียน ห้ามกินแอลกอฮอล์ ให้ คีมันม, โซขาวดิบ หรือ gelatin solution ควบคุมการชักโดยฉีดยา Diazepam ทาง IV ห้ามใช้นาน ๆ หรือ ซ้ำ ๆ</p>	<p>หมายเหตุ + References 1. Goodman and Gilman's: The Pharmacological Basis of Therapeutic 6th ed. 1980 p. 978 2. Martindale : The Extra Pharmacopoeia 28th ed 1982 p. 549- 550</p>
<p>เหมือน Benzalkonium chloride และยังเกิด hypersensitivity ได้เมื่อใช้ในครั้งต่อไป ระบายเคืองเยื่อจมูก</p>	<p>ให้คีมันม, โซขาวดิบ หรือ gelatin solution, ช่วยหายใจและรักษาอาการชัก ควบคุมการชักโดยฉีดยา Diazepam IV</p>	<p>2. p. 551-555 และเอกสารกำกับยา</p>
<p>- Skin sensitivity - Ototoxic - Higher concentration : - irritation of conjunctiva & other tissues - ถ้าส่วนล่างกระเพาะปัสสาวะ จะเกิดเลือดออกในปัสสาวะได้ - ถ้าอมบ้วนปาก จะเป็นแผลและฟัน เปลี่ยนสี, IV แม้ในความเข้มข้นต่ำ มาก ๆ ก็ยังทำให้เม็ดเลือดแดงแตก ได้</p>	<p>ถ้ากิน ให้ล้างท้อง</p>	<p>2. p. 554 - 555</p>
		<p>จากฉลากกำกับ</p>

Disinfectant (sterilization)	Effective against	NOT effective against	Concentration and Use
5. Chloroxylenol (Dettol) (autoclave 115°C 50 min)	Streptococci & gm positive	- Staphylococci (less active) - gm negative - Pseudomonas aeruginosa - Proteus vulgaris - bacterial spore การฆ่าเชื้อลดลงเมื่อถูกกับหนองหรือสิริม	1:160 (0.625%) ส่วนล้างช่องคลอด 1:125 (0.8%) อมบ้วนปาก ฆ่าเชื้อในปากและลำคอ ใช้ทางทันตกรรม 1:120 (0.83%) สระผม 0.5% vaginal douching 2.5% external use in obstetric 5% in 70% alcohol - disinfection of instruments
6. Hexachlorophane (or Hexachlorophene, G11 ®) (by dry heat, mp. 161-167°C)	bactericidal for gm positive bacteriostatic against Staph. aureus	gm negative . . . ในน้ำยาอาจมี Pseudomonas หรือ Salmonella ปะปนมา	-ฤทธิ์ที่ผิดในกรต่อน ๆ - 0.25-3% - เป็นส่วนประกอบในสบู่หรือครีม - ใช้ในแบ่งและอิมัลชัน ใช้กับสะดือเด็ก-แต่ต้องระวัง - ไม่ระคายผิว จึงนิยมใช้ในสบู่และยาระงับกลิ่นตัว ใช้ระงับเชื้อที่ผิวหนัง - ฤทธิ์คงเมื่อถูกกับหนองหรือสิริม - 1-3% รวมกับสบู่หรือดีเทอเจนต์ เช่น phisoHex, Hexagerm ใช้ทอกมือก่อนผ่าตัด หรือทำความสะอาดผิวหนังผู้ป่วยก่อนผ่าตัด - ตัดผิวหนังได้นานกว่า 48 ชม. หลังใช้ จึงมีฤทธิ์นาน - อานน้ำเด็กจะเกิดการติดเชื้อ แต่ต้องระวังการดูดซึม เพราะทำให้เป็นอันตรายต่อสมองได้ถ้าดูดซึมเข้าไปในเลือดมาก
7. Povidone-Iodine (Iodophors, Betadine, Disadine, Povidine เป็นสารประกอบของ surface active solvent กับ iodine 9-12% เกิดฤทธิ์โดยปล่อยไอโอดีนอิสระ	เชื้อที่ผิวหนัง แบคทีเรีย ไวรัส, รา เชื้อราโรคมอโนบา และสปอร์ของแบคทีเรีย ออกฤทธิ์โดยรวมกับโปรตีนของเซลล์จุลินทรีย์	ห้ามอยู่ร่วมกับ hydrogen peroxide จะระเบิด	ไม่ระคายผิวหนัง ไม่ตัดผิวหนัง 7.5 or 10% Povidone-Iodine จะให้ 0.75 or 1% free I ₂ 5% w/v - Aerosol spray 10% w/w - Antiseptic Solution 7.5% w/w - Scalp and skin cleanser and surgical scrub 7.5% w/v Skin cleanser foam 4% w/v Skin cleanser 1% w/v Gargle and mouthwash 4% w/v Shampoo (with surfactant) 10% w/w Vaginal gel 200 mg Vaginal pessaries

Adverse Effect & Toxicity	Treatment of Toxicity + overdose	หมายเหตุ + References
<p>กิน-ปวดแสบปวดร้อน เจ็บ คลื่นไส้ อาเจียน เหงื่อออก, ท้องเสีย สับสนและหมดสติ circulatory & Respiratory failure, pulmonary edema, liver & kidney failure ตายเพราะ respiratory failure</p> <p>อาการพิษอาจเกิดได้จาก การดูดซึมผ่านผิวหนังที่มีรอยถลอกหรือถูกไฟไหม้</p> <p>*ไม่ควรหาซื้อ ๆ หรือสัมผัสผิวหนัง ๆ เพราะอาจเกิดการแพ้ที่ผิวหนัง</p>	<p>ถ้ากิน - ให้ล้างท้อง</p>	<p>2. p. 558 - 559</p> <p>3. แบทชีเรีย ทางการแพทย์ โสภณ คงสำราญและคณะ (2524), 71-72.</p>
<p>- ถ้ากินเข้าไปจะเบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ปวดท้อง เลียน้ำ อาจช็อค ชักและโคมา</p> <p>- กระตุบประสาทส่วนกลาง; ชัก</p> <p>- เกิดอาการไวต่อแสง และมีอาการแพ้ที่ผิวหนัง ถ้าใช้ติดต่อกันนาน</p> <p>ในบางประเทศ ถ้าความเข้มข้นสูงกว่า 0.75% ต้องมีใบสั่งแพทย์ในการซื้อใช้</p> <p>* อาจซึมผ่านผิวหนังมีปริมาณในร่างกายมากเกิด spongy lesions ในสมอง ตายได้</p>	<p>ล้างท้อง รักษาอาการช็อค ชัก และอื่น ๆ ตามอาการ</p> <p><u>ข้อควรระวัง</u> ไม่ควรใช้กับเยื่อเมือก, ผิวหนังบริเวณกว้าง ผิวหนังที่มีแผลหรือเกิดการไหม้</p> <p>ควรระวังเมื่อใช้ในเด็กอ่อน โดยเฉพาะเด็กคลอดก่อนกำหนดน้ำหนักตัวน้อย ควรใช้เฉพาะเพื่อควบคุมการระบาดของ Staphylococcus ในสถานเลี้ยงเด็ก</p> <p><u>การดูดซึม</u> ถูกดูดซึมผ่านทางเดินอาหารหรือผิวหนังเป็นแผลหรือถูกไฟลวก ดูดซึมโดยเฉพาะในเด็กคลอดก่อนกำหนดและผิวหนังมีแผล</p>	<p>2. p. 566 - 567</p>
<p>-ไม่ควรใช้ในรายที่เกิดจากการไหม้หรือลวกเกิน 20% ของพื้นที่ผิวหนังทั่วๆ เพราะจะเกิดการดูดซึมและเกิด severe metabolic acidosis, hypernatraemia & renal impairment</p> <p>-Allergy</p> <p>-local irritation & sensitivity</p> <p>-reversible hyperthyroidism</p> <p>*may interfere with test of thyroid function</p>	<p>พิษเฉียบพลัน ถ้ากินเข้าไปให้ดื่มนมหรือน้ำแข็งเปือกตามล้างท้องอาจใช้น้ำแข็งเปือกเจือจางหรือ 1% sodium thiosulfate</p> <p>ทดแทนอิเล็กโทรไลต์ที่เสียไป</p>	<p>2. p. 867 - 868</p> <p>3. แบทชีเรีย-ทางการแพทย์ โสภณ คงสำราญและคณะ (2524), 73</p>